

Megjegyzés

1955-ben karácsony ünnepe vasárnapra, így óév estéje szombatra esett, ezért nem volt karácsony utáni vasárnap. Túróczy Zoltán erre utal az igehirdetés bevezetésében.

Teljes sorozat esetén a karácsony utáni ünnepek óegyházi evangéliumai a ma érvényes rend szerint a következők lennének: karácsony ut. vasárnap: Lk 2,33–40 / óév este: Lk 12,35–40 / újév ünnepe: Lk 2,21 / az esztendő első vasárnapja: Mt 2,(16–18)19–23.

Adjunk hálát az Úrnak!

Időpontja: Ó év estéje, 1955. december 31.

Alapige: Lukács 2,33-40.

József pedig és az ő anyja csodálkoznak azokon, a miket ő felőle mondtak. És megáldá őket Simeon, és monda Máriának, az ő anyjának: Ímé ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben; és jegyül, a kinek sokan ellene mondanak; Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tőr; hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek. És vala egy prófétaasszony, Anna, a Fánuel leánya, az Áser nemzetségéből (ez sok időt élt, miután az ő szüzességétől fogva hét esztendeig élt férjével, És ez mintegy nyolczvannégy esztendő özvegy vala), a ki nem távozik el a templomból, hanem bőjtölésekkel és imádkozásokkal szolgál vala éjjel és nappal. Ez is ugyanazon órában oda állván, hálát adott az Úrnak, és szóla ő felőle mindeneknek, a kik Jeruzsálemben a váltságot várták. És mikor mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatérének Galileába, az ő városukba, Názáretbe. A kis gyermek pedig növekedék, és erősödék lélekben, teljesedve bölcsességgel; és az Istennek kegyelme vala ő rajta.

Az ó-egyházi kirendelt szentírási szakaszokban, amelyekről ebben az évben prédikálunk, nincs kijelölt ige ó-év estéjére. Valószínűleg azért, mert ezt az alkalmat az egyház polgári és nem egyházi ünnepnek tekintette. Amit az egyház az esztendők változásakor el akart mondani, azt a karácsony utáni vasárnapon mondotta el. Mivel ebben az esztendőben nincs karácsony után való vasárnap, hallgassuk meg ó-év estéjén a karácsony utáni vasárnap evangéliumának üzenetét!

Ez az ige azt mondja el, mi történt akkor, mikor betöltek Mária tisztulásának napjai a Mózes törvénye szerint s felvitte a kis Jézust Józseffel együtt a jeruzsálemi templomba, hogy bemutassák őt az Úrnak. /Luk. 2,22./ A templomban két aggastyán, Simeon és Anna és egy kisdéd, Jézus, találkoznak. A múlt és a jövő. Épp úgy, mint ma. Itt is a sírba szállni készülő 1955. esztendő találkozik a színre lépni készülő 1956. esztendővel. Ami akkor a jeruzsálemi

templomban történt, abban tanítás van a számunkra arra vonatkozólag, ami ma itt, a mi templomunkban történik.

1. Az első tanítás így fogalmazható meg: Adj hálát, hogy nem tudod a jövődöt!

A történet szerint a jeruzsálemi templomba belép egy fiatal pár: József és Mária. Az egyik a gyermeket hozza a karján, a kised Jézust, a másik egy kis kosárkát, melyben a szegény emberek hálaáldozata, két kis galambfióka piheg. Megszokott kép. A szolgálatot végző pap nem is talál rajtuk semmi különöset. Hozzá van szokva, hogy egyházkeléskor ünnepélyes megilletődöttség ül a férfi arcán és boldogságtól sugárzik az édesanya szeme. Egyszerre azonban előlép a templom belsejéből Jeruzsálem legöregebb embere, az agg Simeon. Se szó, se beszéd, egyszerűen odalép az ifjú párhoz és kiveszi Jézust Mária karjaiból. Oly hirtelen jött az egész, hogy Mária a csodálkozástól még tiltakozni sem tud. Odaadja a gyermeket. Reszketős kezével magához öleli a kis Jézust Simeon, ráhulló hófehér szakállá betakarja s reszkető ajka háladalba kezd. József és Mária egyik csodálkozásból a másikba esik. Bámulva hallják, hogy Simeon ugyanúgy beszél, mint az angyalok és a pásztorok.

Azután visszaadja a gyermeket anyjának s megáldja Máriát és Józsefet. Most azonban már nem háladalt zeng. Ajkán komor mondatok morajlanak: „Ímé, ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izraelben; és jegyül, akinek sokan ellene mondanak. Sőt a te lelkedet is – mondja Máriának – általhatja az éles tör, hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek.” /34-35. v./ Mintha valaki durva kézzel tépné szét azokat az aranyhímes álmokat, miket az édesanya szőtt a fia sorsa felől s amiben őt eddig angyali üzenet és emberi bizonyágtévé is megerősítette. A messze jövődében, a látóhatár szélén, sejtelmesen felrémlik a kereszt. Simeon szavaiból még csak annyi látszik belőle, hogy Jézusnak sok ellensége lesz s ezek nem lesznek válogatóság eszközeikben, hanem megmutatkozik álarc nélkül vele szemben minden emberi gonoszság. Erre a fájdalomra az édesanyjának fel kell készülnie.

Még más viharfelhő is feltornyosul a láthatáron. Simeon csak Máriának mondja: „A te lelkedet is általhatja az éles tör.” Miért csak Máriának? Miért nem mondja Józsefnek is? Vagy talán – villan bele Mária lelkébe a gondolat – József akkor már nem fog élni s neki özvegyen, támasz nélkül fog kellene elhordozni a szívet törként átható fájdalokat?

Milyen jó, hogy karácsonykor nem tudta még Mária nagypénteket! Hogyan megfagyott volna ajkán minden mosoly, milyen rémülten nézett volna mindig aranyos gyermekére, ha már a bölcsőben is a keresztfán látta volna őt! Ilyenkor világosan látja az ember, hogy nem előkelő titkolózás, vagy lenéző bizalmatlanság Isten részéről a jövő elrejtése szemeink elől, hanem szeretet.

Most, óév estéjén gondolj arra, hogy mennyi minden szíven szűrő esemény történt veled ebben a múltó esztendőben: kedvesünk szenvedése, talán halála, emberekben való csalódás, gondok, mikkel egyedül kellett megbirkóznod és teljék meg a szíved hálával, hogy mindezt nem tudtad előre. Így is elég volt megbirkózni velük; hát még ha előre vetették volna árnyékukat! Előre nézve ugyanis mindig megnőnek a bajok, visszafelé nézve mindig törpülnek. Áldott legyen az Isten, ki ilyen gyengéden rejtett el sok mindent előlünk ebben az évben is!

2. Az ige második tanítása így fogalmazható meg: Adj hálát, hogy Isten mégis felkészít a jövőre!

Simeont és Annát is felkészíti a jövőre. Mindketten nagy út előtt állanak. Vének, kikre a halál szekere vár már. Isten azonban nem engedi meghalni őket addig, míg a Megváltóval nem találkoznak. Mikor felismerték a váltságot, készen állanak a nagy útra, jöhet a halál.

Máriát is előkészíti nagypéntekre. Nem engedi, hogy úgy csapjon le rá, mint derült égből a villámcsapás, összetörve őt. Nemcsak sejtelmet ad róla, hanem előre erőt is kínál már hozzá. Simeon elhallgat s megszólal a másik vén: Anna próféta-asszony. Ő már csak a váltságról beszél /38. v./ s nem csupán a szent szülepárnak, hanem mindazoknak, akik Jeruzsálemben a váltságot várták. Simeon is beszél ugyan a váltságról, Jézus üdvözítő munkájáról, de utolsó szavai a váltság árát hangsúlyozzák ki, amit Jézusnak is, de Máriának is meg kell majd fizetni érte. Anna a váltság következményéről beszél, arról az örömről, mely eltölti a megváltottak szívét s rámutat azokra, akik – oly sokan – várják a váltságot. Mintha csak ezt mondaná: Nézd! Érdemes vállalni ezért s ezekért a szívfájdító törszúrást. Így készíti elő Isten, hogy a nagypéntek emberi fájdalma Ézs. 53. üdvtörténeti evangéliumának magaslatára emelkedjék.

Ebben a fényben Simeon komor jóslata is megszépül, Igaz, hogy Jézusnak sok ellensége lesz, de ez csak a nagyságát mutatja s nem a szerencsétlen sorsot. Minél nagyobb valaki, annál szenvedélyesebbek körülötte a hullámok. Végletek csapnak össze körülötte: elszánt ragaszkodás és féktelen gyűlölet, hű barát és ádáz ellenség.

Ebben a fényben felragyog az a látás, hogy az Új Testámentumban először Simeon használja a szegletkő képét Jézusról /Ézs. 8,14-15., Zsolt. 118,22./, melyet azután Ő önmagáról is használ. /Mt. 21,42./ A szegletkő kikerülhetetlen. Az egyik beleütközik és szétzúzódik rajta, de a másik bekapaszkodik és reá állva megmenekül az ártól. Sokan lesznek, akik elesnek benne, de sokan lesznek olyanok is, akik feltámadnak általa.

Milyen csodálatos gyengédséggel oltogatja Isten Mária szívébe azokat a gondolatokat, melyek nagypénteken erőt adhatnak majd neki az elhordozhatatlannak látszó elhordozására!

Ha Isten előtt elcsendesedve nézel vissza erre az esztendőre, neked is be kell látnod, hogy Isten reád sem bocsátott soha olyan megpróbáltatást, melynek elhordozásához az erőt fel nem kínálta volna előbb. Ha nem volt erőd, azért, mert elhanyagoltad a templomot, pedig a szent történet szerint Máriának is ott nyújtja Isten a jövődöt előkészítő erőt.

3. A szent történet harmadik tanítása így fogalmazható meg: Adj hálát, hogy Isten végül is mindent jóra fordít!

Lukács a történetet azzal végzi, hogy visszatértek Názáretbe, a kis gyermek pedig növekedék és erősödék lélekben, teljesedve bölcsességgel; és az Istennek kegyelme vala őrajta. /39-40. v./ Elbeszélésében tehát három fontos eseményt átugrik az evangélista: a napkeleti bölcsek, a betlehemi gyermekgyilkosság és az Egyiptomba való menekülés történetét. Messzebbre néző tekintete átsiklik ezeken a hullámvölgyeken s megpihen a názáreti családi otthon idillikus csendjében és megilletődve szemléli, hogy Isten – nem törődve emberi gonoszság által terve elé gördített akadályokkal – csendben, céltudatosan érleli az üdvtörténetet.

A közbeeső és kihagyott események is ezt mutatják. Heródes gyermekgyilkossága elől elrejtí Isten Jézust Egyiptomban, az idegen földön való tartózkodáshoz szükséges anyagiakat pedig a napkeleti bölcsek ajándékával biztosítja.

Ha visszanézel az elmúló esztendőre, te is bizonytalán rá tudsz mutatni dolgokra, eseményekre, melyek szíven szűrők voltak akkor, amikor történtek, de azután minden jóra fordult és Isten a rosszból is jót hozott elő. Lehet, hogy nem tudsz még mindent így nézni és látni ennek az esztendőnek a történetében, ennek azonban nem az az oka, mintha Isten valamit nem akarna javadra fordítani, hanem az, hogy annak az eseménynek még nincs meg a kellő távlata az életedben. Majd ha messzebbre kerülsz tőle s messzebről nézel vissza rá, meg fogod látni, hogy miképp bontakozik ki az időben Isten mindent javadra fordító szeretete.

Ez a szent történet arra tanít, hogy így nézzünk az 1955. esztendőre. Aki így néz arra, ami mindjárt behull a mulandóság tengerébe, az itt és most erőt kap arra, hogy az 1956. esztendőre nézve is hálával gondoljon Istenre azért, hogy elrejtí előle a jövődöt, de mégis felkészíti arra s hogy végül mindent, az 1956. esztendőt is javunkra fogja fordítani.

Rajtad múlik, hogy ezt a felkínált erőt elfogadod-e? Ámen.